

UDRUGA PROFESIONALIH VATROGASACA HRVATSKE

Ksaverska cesta 107; 10 000 ZAGREB
Telefon 01/4646-398, Internet: <http://www.upvh.hr>
Fax: 01/4646-398, E-mail: upvh@zg.t-com.hr
OIB:15336596736 Žiro račun:HR8323400091100226764

Nacional News Corporation d.o.o.

Glavni urednik Nacionala

Berislav Jelinčić

Maksimirka 120,
10000 Zagreb

Predmet: Ispravak netočnih informacija objavljenih u Nacionalu od 09.03.2021. godine na strani 44 – 46 pod naslovom ZBOG SANADEROVOG ZAKONA zaštitarske tvrtke gomilaju gubitke, a uskoro slijedi i val otpuštanja novinara Borisa Bilasa.

Sukladno članku 40. Zakona o medijima (NN 59/04, 84/11, 81/13.) tražimo ispravak netočnih i proizvoljnih navoda u vezi primjene Zakona o vatrogastvu („NN“ 125/19.) kojim se prema navodima u tekstu oduzima milijunska zarada zaštitarskim tvrtkama te zbog toga slijede otkazi u tim tvrtkama.

1. Zaštitarske tvrtke i njihovo djelovanje

Kao prvo treba razjasniti da su zaštitarske tvrtke osnovane temeljem Zakona o privatnoj zaštiti („NN“ 16/20.) te da djelatnost privatne zaštite obuhvaća poslove zaštite osoba i imovine koji se obavljaju tjelesnom i/ili tehničkom zaštitom te poslove izrade prosudbi ugroženosti, uz primjenu pravila postupanja propisanih navedenim Zakonom i propisima donesenim na temelju tog Zakona.

U članku 5. citiranog Zakona jasno je propisano što obuhvaća djelatnost privatne zaštite a to je:

1. zaštitu stambenih, poslovnih i drugih objekata i prostora te javnih i drugih površina,
2. zaštitu novčarskih institucija,
3. pružanje tjelesne i tehničke intervencije po dojavi,
4. neposrednu tjelesnu zaštitu osoba,
5. zaštitu mirnih prosvjeda, sportskih natjecanja i javnih okupljanja,
6. zaštitu kulturnih i prirodnih dobara ili stvari od znanstvenog, umjetničkog, povjesnog ili tehničkog značenja koja se nalaze u javnoj zbirci, zaštićenoj privatnoj zbirci ili su izložena za javnost te zaštitu okoliša,
7. osiguranje i pratnju pri distribuciji novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti,
8. osiguranje i pratnju pri distribuciji drugih pošiljaka te transportu osoba,
9. izradu prosudbi ugroženosti osoba i imovine.

Navedene poslove pravne osobe i obrtnici mogu obavljati na temelju posebnog odobrenja koje izdaje Ministarstvo.

Kako je iz naprijed iznijetog vidljivo nemaju odobrenje za obavljanje vatrogasne djelatnosti niti djelatnosti iz područja zaštite od požara, pa također ne mogu pružati usluge vatrogasnog dežurstva i prihvata signala s vatrodojavnog sustava.

Članku 20. stavku 11. Zakona o zaštiti od požara („NN“ 92/10.) propisano je da obvezu pravnih osoba koje su razvrstane u I., II., III. i IV. kategoriju ugroženosti od požara a koje se odnose na osnivanje vatrogasnih postrojbi i vatrogasnog dežurstva te poslove osobe zadužen za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara mogu se prenijeti na treću osobu u koliko ispunjava uvjete propisane navedenim Zakonom i u koliko to ne utječe na ispunjavanje njezinih osnovnih zadaća i odgovornosti prema propisima kojima se ureduje područje vatrogastva.

Prema navedenom niti prema prethodnom Zakonu o vatrogastvu zaštitarske tvrtke nisu mogle pružat usluge vatrogasnog dežurstva i preuzimanja signala s vatrodojave jer je odredbom članka 20. stavka 11. Zakona o zaštiti od požara to dozvoljeno smo vatrogasnim postrojbama sukladno Zakonu o vatrogastvu. Iz naprijed iznijetog jasno je vidljivo da su se zaštitarske tvrtke neosnovano bavile vatrogasnom djelatnosti i djelatnosti zaštite od požara. Dakle ubacile su se u područje za koje nisu imale ovlaštenje i koristile inertnost inspekcijskih službi koje to nisu prevenirale.

Prema članku 14. stavku 1. Zakona o vatrogastvu (»Narodne novine«, br. 106/99., 117/01., 36/02., 96/03., 139/04. – pročišćeni tekst, 174/04., 38/09. i 80/10.), koji je bio na snazi do donošenja novog Zakona o vatrogastvu, jedna ili više pravnih osoba mogu, uz suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova, osnovati profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu za obavljanje vatrogasne djelatnosti na objektima i drugom prostoru osnivača, odnosno drugih pravnih osoba. Kako do sada niti jedna zaštitarska tvrtka nije osnovala profesionalnu vatrogasnu postrojbu sukladno navedenoj odredbi za pružanje usluga vatrogasne djelatnosti na objektima drugih pravnih osoba to nema stečenih prava u pogledu obavljanja vatrogasne djelatnosti od strane zaštitarskih tvrtki.

2. Prijenos signala s vatrodojave u vatrogasnu postrojbu

Zakon o vatrogastvu („NN“ 125/19.) u članku 44. stavak 2. propisuje da pravna osoba koja koristi sustav za dojavu požara, a nema osnovanu vatrogasnu postrojbu sukladno Zakonu ili nema osigurano 24 satno dežurstvo kod vatrodojavne centrale koja nadzire štićenu građevinu, sustav za dojavu požara povezuje s nadležnom javnom vatrogasnom postrojicom ili središnjom postrojicom dobrovoljnog vatrogasnog društva čije područje odgovornosti uključuje tu pravnu osobu ili s vatrogasnim operativnom centrom vatrogasne zajednice županije ili Grada Zagreba koji uzbunjuje tu javnu vatrogasnu postrojbu ili središnju postrojbu dobrovoljnog vatrogasnog društva (u dalnjem tekstu: vatrogasna postrojba).

Odredba stavka 3. navedenog članka Zakona propisuje da troškove povezivanja te održavanja veze s nadležnom javnom vatrogasnom postrojicom ili središnjem postrojicom dobrovoljnog vatrogasnog društva snosi pravna osoba koja koristi sustav za dojavu požara.

Nadalje, odredbom stavka 5. navedenog članka Zakona propisano je da se svaka lažna dojava na temelju koje je intervenirala vatrogasna postrojba iz stavka 2. ovoga članka naplaćuje od pravne osobe koja koristi sustav za dojavu požara sukladno jedinstvenom cjeniku koji u obliku naputka donosi glavni vatrogasnji zapovjednik.

Zakonom propisana obveza povezivanja sustava za dojavu požara na vatrogasnu postrojbu i to za one pravne osobe koje koriste sustav za dojavu požara, a nemaju osnovanu vatrogasnu postrojbu sukladno Zakonu ili nemaju osigurano 24 satno dežurstvo kod vatrodojavne centrale koja nadzire štićenu građevinu, ima za cilj brzu i učinkovitu vatrogasnu intervenciju te posredno tome smanjenje materijalne štete odnosno spašavanje života i zdravlja osoba koje su ugrožene nastalim požarom. Na ovaj način smanjuju se materijalni troškovi i same vatrogasne postrojbe koja je izašla na ovu intervenciju jer je zbog brze dojave o požaru, koja je došla na mjesto požara kada je isti u početnoj fazi te vatrogasna intervencija traje kraće s manje utrošenih sati rada vatrogasne tehnike a posredno tome i manjim materijalnim troškovima (gorivo, sredstva za gašenje i drugo).

Zakon o vatrogastvu stupio je na snagu 01.01.2020. godine te u njemu nema niti jedne odredbe koja ukazuje na povratno djelovanje općenito pa ni na pravne subjekte koji imaju vatrodojavni sustav koji je izgrađen prema propisima koji su vrijedili prije donošenja Zakona o vatrogastvu (imaju građevinsku dozvolu i/ili uporabnu dozvolu) te obvezu priključivanja postojećeg vatrodojavnog sustava na vatrogasnu postrojbu. Članak 89. stavak 4. i 5. Ustava Republike Hrvatske jasno zabranjuje povratno djelovanje zakona i propisa i dozvoljava samo neke iznimke koje u Zakonu o vatrogastvu ne postoje a isti glase: „(4) Zakoni i drugi propisi državnih tijela i tijela koja imaju javne ovlasti ne mogu imati povratno djelovanje. „(5) Iz posebno opravdanih razloga samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno djelovanje.“

Prema naprijed navedenom osigurava se pravna sigurnost i vladavina prava za sve vlasnike građevina koje su dobile uporabnu dozvolu ili su dobile građevinsku dozvolu prije stupanja na snagu Zakona o vatrogastvu i koje su sukladno odobrenoj projektnoj dokumentaciji proslijedivanje signala dojave požara riješili na način koji je bio dozvoljen prema tadašnjim propisima, te nemaju obvezu priključivati se na vatrodojavnu centralu vatrogasne postrojbe, ali mogu ako to žele što je njihova dobra volja.

Za sve građevine koje će se graditi nakon stupanja na snagu Zakona o vatrogastvu a nemaju vlastitu vatrogasnu postrojbu ili 24 satno dežurstvo na vatrodojavnoj centrali, obveza je da se prvo u posebnim uvjetima iz zaštite od požara koje izdaje javnopravno tijelo za zaštitu od požara definiraju uvjeti za povezivanje vatrodojavnog sustava na vatrogasnu postrojbu, nakon tog da se to povezivanje tehnički riješi u glavnom projektu vatrodojave na koji će suglasnost dati nadležno javnopravno tijelo za zaštitu od požara, te nakon tehničkog pregleda (kojem prethodi prvo ispitivanje stabilnih sustava za zaštitu od požara) kad se utvrdi da je vatrodojavni sustav povezan na vatrogasnu postrojbu izda uporabna dozvola za konkretnu građevinu.

Zakon o vatrogastvu člankom 44. propisuje obvezu spajanja vatrodojave na vatrogasnu postrojbu kada nemaju vlastitu vatrogasnu postrojbu ili 24 satno dežurstvo na vatrodojavnoj centrali te je to obostrana obveza s jedne strane vlasnika građevine koji mora spojiti vatrodojavu na vatrogasnu postrojbu, a s druge strane obveza vatrogasne postrojbe da mora prihvati spajanje vatrodojave na vatrogasnu postrojbu.

Kako se rad vatrogasnih postrojbi financira javnim novcem što kroz državni proračun što kroz proračune jedinica lokalne samouprave Zakon o vatrogastvu je jasno definirao koje troškove snosi vlasnik vatrodojavnog sustava a koji se odnose na tehničko prilagođavanje vlastitog vatrodojavnog sustava za prijenos signala dojave požara u vatrogasnu postrojbu i održavanje veze s vatrogasnom postrojbom te za intervenciju vatrogasne postrojbe kod lažnog alarma kojim se želi utjecati na vlasnika vatrodojavnog sustava da ga održava u ispravnom i funkcionalnom stanju, da nema lažnih alarma kojima se uzrokuje intervencija vatrogasne postrojbe.

Za ostale usluge koje zahtjeva vlasnik vatrodojavnog sustava (informacija o kvarovima i tehničkoj neispravnosti vatrodojavnog sustava i sl.) a koje bi naplaćivale vatrogasne postrojbe od pravnih osoba koje koriste sustav za dojavu požara odnosno od štićenih građevina, treba se ugovorom utvrditi prava i obveze te naknada za takve obveze a koja treba biti sukladna cjeniku kojeg treba donijeti glavni vatrogasni zapovjednik sukladno ovlaštenjima iz Zakona o vatrogastvu.

Zaključak je da zaštitarske tvrtke koje su prema propisima koji su vrijedili do stupanja na snagu Zakona o vatrogastvu prihvate signal vatrodojave na svoj sustav, to mogu i nadalje raditi i nitko im to ne može zabraniti. Dakle po osnovi prihvata vatrodojavnog signala zaštitarske tvrtke ništa ne gube, odnosno nastavljaju rad kao i do sada pa nema finansijskih gubitaka za njih kako se navodi u članku.

3. Vatrogasno dežurstvo kod pravnih osoba

Kako je navedeno u točki 1. ovog zahtjeva zaštitarske tvrtke prema važećim propisima nisu mogle pružati uslugu vatrogasnog dežurstva kod pravnih osoba razvrstanih u II kategoriju ugroženosti, jer za te poslove nisu nikad dobile ovlaštenje a koje je prema članku 20. stavku 11. Zakona o zaštiti od požara moguće samo sukladno Zakonu o vatrogastvu.

Niti jedna zaštitarska tvrtka nije osnovala svoju vlastitu profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu za pružanje usluga vatrogastva sukladno članku 14. stavku 1. prethodnog Zakona o vatrogastvu (stari Zakon), to nemaju zakonsku osnovu za pružanje usluge vatrogasnog dežurstva u pravnim osobama razvrstanih u II kategoriju ugroženosti (trgovački centri, sportski i javni objekti i sl.).

Svakako treba istaći, a što možete i provjeriti, da sadašnje stanje gdje zaštitarske tvrtke pružaju vatrogasno dežurstvo pravnim osobama razvrstanim u II kategoriju ugroženosti ne može biti zadovoljavajuće. Zaštitarske tvrtke zapošljavaju profesionalne vatrogasce te ih iznajmljuju za vatrogasno dežurstvo u pravnim osobama razvrstanim u II kategoriju ugroženosti a tim vatrogascima ne plaćaju dodatak za beneficirani staž (koji iznosi oko 16% na plaću) koji sukladno članku 57. Zakona o vatrogastvu se mora uplaćivati. Također ovi profesionalni vatrogasci, nemaju dodatak na plaću za noćni rad, prekovremeni rad, rad u turnusima, rad u subotu i nedjeljom i druge dodatke na plaću koje imaju profesionalni vatrogasci u javnim vatrogasnim postrojbama. Isto tako ovi dežurni vatrogasci nemaju osobnu zaštitnu opremu za vatrogasne intervencije koje ih štite od štetnog djelovanja temperature i produkata gorenja (dima i otrovnih tvari) na vatrogasnoj intervenciji. Konačno a i najvažnije je da dežurni vatrogasci u zaštitarskim tvrtkama su potplaćeni te im je neto plaća između 3.500 – 4.000 kn, i nemaju nikakve dodatke kao ostali profesionalni vatrogasci u javnim vatrogasnim postrojbama.

Zaključak povodom iznajmljivanja vatrogasaca pravnim osobama razvrstanih u II kategoriju ugroženosti je da zaštitarske tvrtke to rade na nezakonit način, da su profesionalni vatrogasci u takvim slučajevima obespravljeni i potplaćeni, a da razlika između troška vatrogasca kojeg zaštitarska tvrtka iznajmljuje pravnim osobama razvrstanim u II kategoriju ugroženosti i plaće vatrogasca završava u džepovima vlasnika zaštitarskih tvrtki.

Radi usporedbe trošak profesionalnog vatrogasca u javnim vatrogasnim postrojbama na godišnjoj razini iznosi od 100.000 kn – 120.000 kn što ovisi o zvanju i položaju vatrogasca u vatrogasnoj hijerarhiji.

S poštovanjem,

T A J N I K:

Branko Šimara, dipl. ing.

